

Nieuwsbrief

Strong1H

Juli 2025

Strengthening One Health surveillance

Co-funded by
the European Union

Website: [Strong1H: Onderzoek naar ziekteverwekkers in dieren | RIVM](#)

Consortium Strong1H

Agenda

Jaarlijkse meeting:
2 december 2025
15:00-17:00u

Beste partners en collega's,

Met veel plezier presenteer ik jullie hierbij de eerste nieuwsbrief van het Strong1H-project. Als nieuwe coördinator ben ik blij en trots om deel uit te maken van dit bijzondere samenwerkingsverband, waarin zoveel expertise, toewijding en betrokkenheid samenkomen.

Allereerst wil ik mijn oprechte dank uitspreken aan dr. Joke van der Giessen, die dit project vanaf het begin met visie en grote inzet heeft geleid. Haar recente pensionering betekent geenszins het einde van haar bijdrage, integendeel, haar werk en nalatenschap blijven duidelijk zichtbaar in de structuur, samenwerking en ambities van dit project. Namens het hele consortium: dank je wel, Joke, voor je inspirerende leiderschap en het stevige fundament dat je hebt gelegd.

Ik wil ook van harte alle projectpartners bedanken, evenals de vele veldmedewerkers, faunabeheerders en specialisten die – vaak onder uitdagende omstandigheden – monsters verzamelen, data genereren en zo bijdragen aan zowel de wetenschappelijke als maatschappelijke impact van dit project. Jullie inzet vormt de ruggengraat van Strong1H; zonder jullie zou dit werk simpelweg niet mogelijk zijn.

Samen bouwen we aan een robuuster systeem om opkomende zoönotische infectieziekten eerder en beter te bestrijden. Samenwerkingsprojecten zoals Strong1H zijn er juist op gericht om hiaten in onze One Health-surveillance op te vullen, zodat we als wetenschappelijke én maatschappelijke gemeenschap beter voorbereid zijn op toekomstige gezondheidsbedreigingen.

Ik kijk ernaar uit om samen met jullie verder te bouwen aan de volgende stappen van dit project. In het bijzonder zie ik uit naar onze jaarlijkse projectbijeenkomst op 2 december 2025, een waardevolle gelegenheid om kennis te delen, voortgang te bespreken en onze samenwerking te versterken. Hopelijk biedt deze nieuwsbrief een inspirerende en waardevolle update van onze gezamenlijke inspanningen.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Lapo Mughini-Gras

Projectcoördinator Strong1H

Strong1H is een 3-jaar durend project en loopt van november 2023 tot november 2026.

Het project is gericht op onderzoek naar vogel- en varkensgriep en het westnijlvirus bij verschillende diersoorten, waaronder wilde zoogdieren en wilde vogels. Ook wordt in dit project naar influenza gekeken in het milieu en bij buitenvarkens en wilde zwijnen die in contact (kunnen) komen met andere dieren en mensen.

In deze nieuwsbrief zijn updates over de volgende deelonderzoeken van Strong1H te vinden:

- Pilot aaseters
- Testen carnivoren en andere zoogdieren binnengekomen bij DWHC met verdacht beeld HPAI
- Influenza in wilde zwijnen
- Knaagdieren in gebieden met vogelsterfte
- Westnijlvirus in wilde vogels
- Buitenvarkens

De resultaten die worden genoemd bij de verschillende deelonderzoeken in deze nieuwsbrief zijn voorlopige resultaten.

In de komende periode zullen de verschillende deelonderzoeken doorlopen en meer data worden verzameld om bij te dragen aan het versterken van de One Health surveillance. Aan het eind van het project zullen de verkregen resultaten worden gepresenteerd, is een database opgezet en zal dit consortium blijven samenwerken aan One Health surveillance in Nederland.

Website: [Strong1H: Onderzoek naar ziekteverwekkers in dieren | RIVM](#)

Cameraopstelling bij dode vogel

Foto van vos gemaakt met cameraopstelling

Pilot aaseters

Met hulp van faunabeheerders en vrijwilligers hebben we in verschillende natuurgebieden in Noord-Holland, Groningen en Friesland cameravallen geplaatst om te kijken welke wilde aaseters aan dode wilde vogels vreten. Op deze manier hoopten we goed in beeld te krijgen welke wilde dieren in contact komen met zieke of dode vogels. Op de camerabeelden zagen we onder andere vossen, roofvogels (zoals de blauwe kiekendief, buizerd en havik), meeuwen, eksters, muizen, ratten en ook een waterrat op de kadavers afkomen.

Daarnaast verzamelden we op dezelfde plekken ook monsters van wilde (dode) dieren, veren, uitwerpselen en water- en luchtmonsters, om te kijken hoe vogelgriep zich in deze gebieden verspreidde. In ongeveer een kwart van alle onderzochte monsters (dieren, veren en uitwerpselen) vonden we het vogelgriepvirus. Slechts een klein aantal watermonsters was positief voor het vogelgriepvirus. Of dit daadwerkelijk om de H5-variant gaat, is nog niet met zekerheid te zeggen. Onze testmethodes moeten hiervoor nog verder worden verbeterd.

Daarnaast troffen we in 2025 in Nederland bij meerdere dode vossen het H5-vogelgriepvirus aan. Ook werden knaagdieren onderzocht, zie verderop in deze nieuwsbrief.

Samen met de faunabeheerders en alle partners in ons consortium gaan we dit werk voortzetten. Zo proberen we steeds beter te begrijpen hoe vogelgriep zich verspreidt onder wilde dieren en hun omgeving.

Testen carnivoren en andere zoogdieren binnengekomen bij DWHC met verdacht beeld HPAI

Monsters van zoogdieren die zijn binnengekomen bij en verzameld door DWHC (138 monsters van dode steenmarters en 15 monsters van andere dode carnivoren uit de periode december 2022 - juni 2024) zijn gescreend op vogelgriep en westnijlvirus (WNV). Eén boommarter testte positief op het HPAI H5N5-virus. Alle andere monsters testten negatief. In de aankomende periode zullen alle monsters vanaf juni 2024 worden getest, om deze in het vervolg zo snel mogelijk na ontvangst te testen om zo een actueel beeld te houden van vogelgriepinfecties in zoogdieren.

Influenza in wilde zwijnen

Er zijn 1.700 bloedjes van wilde zwijnen uit de periode 2017 t/m 2023 getest op vogel- en varkensgriep. Van de ruim 1.700 monsters is tot maximaal een kwart van de monsters per jaar positief getest op griep, welke vorm wordt nog naar gekeken. Ook worden monsters van 2024 en 2025 nog getest.

Interessante literatuur

[Evolution, spread and impact of highly pathogenic H5 avian influenza A viruses | Nature Reviews Microbiology](#)

Knaagdieren in gebieden met vogelsterfte

Er zijn monsters van 23 wilde muizen van verschillende soorten en van 33 bruine ratten verzameld in gebieden met vogelsterfte als gevolg van het hoogpathogene vogelgriepvirus. In swabs en weefselmonsters van de knaagdieren werd geen genetisch materiaal van het vogelgriepvirus aangetoond. In monsters van 3 bruine ratten werden H5 antistoffen gevonden in een competitieve ELISA, en sommige monsters waren dubieus positief. Verdere serologische bevestigingstesten voor deze (dubieus) positieve monsters zijn nog gaande.

Westnijlvirus in wilde vogels

Op het Erasmus MC worden sinds 1999 levende wilde vogels gemonitord op de aanwezigheid van vogelgriepvirussen. Binnen Strong1H worden deze monsters (keel- en cloaca swabs) ook getest voor de aanwezigheid van genetisch materiaal van het westnijlvirus (WNV). Beide virussen hebben wilde vogels als belangrijkste gastheer. WNV is een opkomend door muggen overdraagbaar virus dat ook ernstige klachten (o.a. hersenontsteking) kan veroorzaken bij paarden en mensen. Aangezien in Europa in de zomer en het najaar de meeste WNV-infecties worden gedetecteerd, heeft de screening plaatsgevonden in de periode van 1 juli tot 1 november 2024. Geen van de 2267 geteste monsters testte positief. Het bemonsteren en testen zal in dezelfde periode in 2025 worden herhaald.

Buitenvarkens

Buitenvarkens die vaak in contact komen met andere dieren en mensen worden ook gemonitord op influenza. Zo krijgen we meer inzicht in de aanwezigheid van influenzavirussen die een risico kunnen vormen voor de volksgezondheid en kunnen we deze virussen vroegtijdig opsporen. Tot nu toe zijn varkens van in totaal twaalf bedrijven bemonsterd. Deze bedrijven omvatten zowel natuur-inclusieve productiebedrijven en bedrijven met publieke functies. Voor de monsternamen laten we de van nature nieuwsgierige varkens vrijwillig kauwen op swabs. Op deze manier is er geen fixatie nodig om het **speeksel** te verzamelen. Naast de monsters verzamelen we ook aanvullende gegevens over onder andere klinische symptomen en vaccinatie. Speekselmonsters worden getest op de aanwezigheid van het **influenzavirus** met de PCR. Als we voldoende virus aantreffen, worden de monsters gesequenced voor aanvullende informatie over de genetische identiteit van het virus. Zo kunnen we onder andere nagaan of het virus op deze bedrijven hetzelfde is als het virus dat circuleert op conventionele bedrijven. Ook kunnen we het gevonden influenzavirus vergelijken met influenzavirussen van vogels, wilde zoogdieren en mensen. Tot nu toe is in **geen** van de geteste monsters influenza aangetroffen.

We gaan door! Dank aan alle deelnemers. Wilt u ook meedoen? Meld u dan nu aan via [Heb je buitenvarkens? Doe dan mee aan dit onderzoek](#)

Co-funded by
the European Union

This activity is co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the granting authority European Health and Digital Executive Agency (HaDEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Image of wild boar used under license from Shutterstock.com